

Extreme oplevelser - turen gik til Extremadura d. 5.-14. maj 2009 af Bjarne Nielsen

I forbindelse med vor tur til Extremadura i maj måned 2009 havde vi selvfølgelig rigtig mange fede oplevelser med turens mål, de mange fugle. Men også andre ting gav os store og små oplevelser. Jeg vil her fortælle om nogle af turens fugle samt nogle de forskellige "tildragelser", som jeg oplevede dem.

Med på turen var udover undertegnede også turens arrangører Martin og Orla Jessen samt Vera Jessen, Kaj Abildgaard, Anker Hansen plus Gabor og Anne Graehn.

Trujillo

Vort første hotel i Trujillo var mildt sagt lidt rustikt. Det ydre bar tydeligt præg af, at indvielsen ikke var sket i dette årtusinde. Men ok, det behøver jo ikke nødvendigvis at være dårligt, at tingene har lidt patina, så vi gjorde gode miner til slet spil, medens vi baksede vore store og uhåndterbare kufferter op ad den smalle trappe til 1. sal eller for de mere uheldige til 2. sal. Martin og jeg havde fået et værelse i den fjerneste ende af en mørk gang på første – den var i hvert fald total bælgravende mørk, indtil vi fik tastet os frem til en stikkontakt, der kunne give gangen en spæd oplysning. Værelserne var ikke luksuriøse, men de opfyldt dog vort basale behov for bare at have et sted at overnatte imellem de daglige udflugter.

Var hotellet ikke noget at råbe hurra for, så var resten af byen og dens fugle det i høj grad.

Ikke nok med, at der fløj Mursejlere, Gråsejlere og ikke mindst Alpesejlere rundt, når man stod i den smalle gyde foran hotellet og lagde hovedet tilbage. Med mellemrum kunne man sågar se Hvide storke, Gåsegrib, Munkegrib og Sorte glenter trække over hotellet.

Belen

Den første udflugt gik til Belen-sletten udenfor byen. Der skulle vi gerne se nogle Trapper, ligesom der var mulighed for et par arter af Sandhøns.

Meget hurtigt efter ankomsten til sletten blev vi mødt af den første Hærfugl, der sad på en tue og "sang".

"Syngende" Hærfugl på Belen-sletten udenfor Trujillo, d. 6. maj 2009

Snart efter sås den første Stortrappe, og hurtigt blev antallet opgraderet til omkring 5. Stortrappen er en imponerende stor fugl. Hannen er på størrelse med en Havørn, både hvad angår kropsstørrelse og vingefang, men den er rent faktisk en del tungere end ørnen - den kan veje helt op til 16 kg.

På modsatte side af vejen, hvor vi så de første Stortrapper gik et par hanner af Dværgtrappe rundt. Den er betydeligt mindre end "storebroren", nemlig kun på størrelse med en Fasan. I løbet af kort tid opdagede vi flere Dværgtrapper, og vi oplevede bl.a., at et par hanner fløj jagende rundt efter hinanden - smukt, smukt. Af Sandhøns nåede vi at opleve nogle mindre flokke af den almindeligste, nemlig Sortbuget sandhøne.

Da vi efter den første udflugt sad og spiste morgenmad på en fortovscafé i Trujillo, skete det med akkompagnement af syngende Stillits og Gulirisk, medens Gåsegribbene langsomt begyndte at "sive" ind over byen, og en halv snes Lille tårnfalk piskede rundt over og mellem hustagene på jagt efter insekter. Derudover havde vi udsigt til en mega tv-antenne, der indeholdt 7-8 reder af Hvid stork medsamlet af rugende og knebrende fugle.

Bygning med masser af storkereder - 13 alene på denne side af bygningen.
Acedera, ikke langt fra Trujillo, Extremadura, d. 7. maj 2009

Senere samme dag – det var ved middagstid – var Kaj og jeg en tur på torvet i den centrale del af byen. Nærmest som på kommando begyndte Gåse- og Munkegribbe i dusinvis at komme ind over byen. Det var et syn for guder, når de med deres ca. 3½ meters vingefang i lav højde sejlede hen over os. Iblandt gribbene kom enkelte Sorte glenter og en enkelt Slangeørn. Flere Hvide storke blandede sig. Nogle af dem strøg ned til de reder, der var placeret på tagene af bl.a. rådhuset og kirken, medens et par andre lavede en hel lille opvisning for os, da de flaksede rundt efter hinanden i luften og nærmest så ud som om, at de ville spidde hinanden med de lange, spidse, røde næb.

Munkegrib over byens centrum i Trujillo d. 6. maj 2009

Den næste lille tur til et andet område af sletterne gav som allerførste fugl en flot Skadegøg, som jo fik minderne fra Birkepøl for et par år siden til at vælde frem. Den fik hurtigt selskab af nogle småflokke af den knap så udbredte af Sandhønsene, nemlig den Spidshalede, der flere gange blev opdaget på det højlydte kald, som den udstøder i flugten.

Sortstrubet bynkefugl på Belen-sletten, d. 6. maj 2009

En af de mindst spektakulære fugle på hele turen viste sig flere gange for os på turene til Belen-sletten. Det var Korttået lærke, en lille lys og ret undselig fugl, der blev en del af flokken af lærken, som vi fik set på turen. Udover den Korttåede nåede vi at få rigtig mange Toplærker, en del Theklalærker og Kalandarlærke, enkelte Hedelærker og Sanglærker samt nogle få af den yderst sjældne Duponts lærke.

Korttået lærke på Belen-sletten, d. 6. maj 2009

Fuglelivets mangfoldighed fremgik vist også af en oplevelse, som vi havde, da vi sad på en fortovsrestaurant og havde indtaget aftensmaden. Dette måltid indeholdt de værste pommes-frites, som jeg nogensinde har forsøgt at sætte til livs. De var mørke, slaskede og smagte nøjagtigt somom, at de var fritteret i lampeolie. Nå, men bortset fra det så havde vi jo udsigt til masser af storkereder på de gamle, høje bygninger, der omkransede pladsen i byens centrum. Et slag på tasken gav vel omkring de første 20 reder med indhold. Derudover piskede Mursejlere og Gråsejlere ind og ud mellem bygningerne. Med jævne mellemrum blev vi overfløjet af gribbe og Sorte glenter, men højdepunktet kom nu alligevel, da vi var ved at afslutte måltidet, og en Rødhalsed natravn krydsede pladsen og forsvandt over taget lige bag os.

Om aftenen, da vi gik tilbage til vort hotel fra diverse restauranter, var det efterhånden blevet rimeligt mørkt og gadelysene var tændt. Lysene virkede åbenbart som insektfælder, for i deres skær på husmurene sad små, ca. en halv snes cm lange Murgekkoer. Afhængigt af skærets størrelse sad der op til 5 – 6 gekkoer, som gjorde sig til gode med de natsværmere, møl og lignende, der ikke kunne modstå lysets tiltrækning.

Torrejon el Rubbio

Efter tre overnatninger i Trujillo flyttede vi residens til den lidt nordligere beliggende by Torrejon el Rubbio, hvor hotellet heller ikke var direkte luksuriøst, men det kunne til fulde opfylde vore ønsker om at have et sted at overnatte og trække os tilbage, når/hvis vejret ikke lige var med os.

Byen var valgt, fordi den ikke lå ret langt fra et par - skulle det vise sig - ufatteligt skønne lokaliteter, Castillo de Monfrague og Peñafalcon.

Udsigten fra Castillo de Monfrague ned mod Rio Tajo var intet mindre end betagende.
På bjerget i baggrunden fandt vi iøvrigt ynglende Spansk kejserørn
Castillo de Monfrague, d. 9. maj 2009

Castillo de Monfrague er en gammel borgruin, der ligger højt til vejrs, på toppen af en klippe. Borgruinen var et perfekt udsigtspunkt over omgivelserne, hvor floden Rio Tajo lå smukt dybt under os, og nogle hundrede meter mod vest lå nogle klippeformationer, der var mindst lige så høje, som dem vi stod på. Udover de fugle der umiddelbart kunne ses PÅ borgruinen, Klippeværbling og Klippesvale, var luften omkring klippen nærmest mættet med fugle. Især var der ekstremt mange gribbe, og det var en out-of-this-world oplevelse at stå på bjergtoppen, medens Gåsegribbe og Munkegribbe med deres vingefang på op til 3½ m strøg forbi på få meters afstand. Det var berusende smukt at se Gåsegribbene komme dalende med "landingsstellet" ude, suse forbi os på vej nedad og siden lande på klippeafsatserne under os, hvor der var adskillige ynglende par.

Gåsegrib med "landingsstellet" ude.
Castillo de Monfrague, d. 8 maj 2009

I dette område kan man som et af meget få steder i Europa se Kaffersejler. Desværre var det kun Gabor beskåret at se 2 individer af denne art, medens vi andre måtte nøjes med Gåse-, Munke- og Ådselsgribbe samt mere "usle" arter som Lærkefalk (turens eneste), Alpekrage, Kongeørn og Spansk kejserørn.

Peñafalcon

Området Peñafalcon, der ligger lidt vest for Castillo de Monfrague, er et fantastisk sted, hvor vejen går lige forbi nogle høje klipper, der bl.a. udmærker sig ved at være ynglested for 1-200 par Gåsegribbe. Luften omkring klipperne er hele tiden fyldt med de store vingefang. Gribbene kommer flyvende til og fra deres reder, der kan findes overalt, hvor der er bare den mindste klippeafsats. Som et lille ekstra krydderi er der tre par ynglende Sort stork på Peñafalcon i år. Det ene par ynglede på klippen lige overfor vejen, kun et par meter fra en Gåsegrib på rede. De to sidste ynglesteder for den Sorte stork fandt vi først ved andet eller tredje besøg på lokaliteten. De var betydeligt bedre skjult end det første.

Et ynglepar af Vandrefalk var vi dog ikke så heldige at få at se. Til gengæld var der med mellemrum enkelte Munkegribbe og nogle få Ådselsgribbe i flokkene af Gåsegribbe. Sort glente kunne nydes under alle ophold på stedet. De patruljerede lige udfor og nedenfor vejen, som vi stod ved. Nogle gange var de kun få meter fra os.

Adskillige gange havde vi Blådrossel på klipperne lige nedenfor, hvor vi stod – en smuk og særpræget drossel.

Peñafalcon set fra vejen - og til højre et indtryk af, hvordan der konstant var et mylder af Gåsegribbe både på og over toppen af klippen.

Peñafalcon, d. 9. maj 2009

En speciel oplevelse med Peñafalcon var en tidlig morgen, hvor der blot var et par lokale fotografer på stedet, da vi ankom. De havde travlt med at fotografere Gåsegribbene, der sad overalt på toppen af klipperne. Gribbene var åbenbart mere tillidsfulde på denne tid af dagen, eller også var det bare fordi, at de generelt var mindre aktive så tidligt. I hvert fald sad de betydeligt tættere på vejen og os, end de havde gjort ved noget af vore tidligere besøg.

Spansk murfirben ved Fuente del Frances ikke langt fra Torrejon del Rubbio, d. 9. maj 2009

Monfrague

At nationalparken Monfrague var andet og mere end Castillo'et så vi, da vi besøgte en anden lokalitet i området. Lidt på samme måde som ved Peñafalcon løb vejen her langs en flod, hvor der på modsatte side var et klippeparti. På klipperne yngede en del Gåsegribbe, og på toppen stod igennem hele vort besøg en Sort stork.

I flodsengen fandt vi Bjergvipstjert og ved rastepladsen blev en rede med ynglende Blåskade opdaget. Reden var i kun ca. 2 meters højde, og Blåskaderne myldrede rundt i bevoksningen. Andre besøgende havde fundet på at lægge brød på rastepladsens borde, og minsandten om ikke nogle af Blåskaderne tog for sig af retterne, medens de fodrende ivrigt fotograferede.

Blåskade i nationalparken Monfrague, d. 10. maj 2009

Hvor floden løb under vejen sad en Spansk spurv på rækværket og lod sig gerne forevige. Over den fløj en Sort glente, som gik ned i et Fyrretræ lidt derfra. Ved nærmere eftersyn kunne vi se, at glenten landede på sin rede. Det vil altså sige, at der indenfor et par hundrede meter var ynglende Sort glente, Blåskade og Gåsegrib - ikke så ringe !

Spansk spurv i nationalparken Monfrague, d. 10. maj 2009

Avila

Efter at have overnattet på nogle "rustikke" hoteller i Trujillo og Torrejon el Rubbio, der ikke ligefrem havde 5 stjerner i Michelin-guiden, kom vi til vort hotel i Avila, der mest af alt lignede en kæmpe, spansk, herskabelig hacienda ala den, der i sin tid kunne ses i tv-soap'en Dallas.

Vi blev indlogeret i nogle imponerende "værelser", der ikke var værelser men faktisk små rækkehuse med en stueetage med køleskab, minibar, sofagrube og dobbeltseng samt en første sal med separat toilet og bidet samt badeværelse og et soveværelse med dobbeltseng.

Fra førstesalen var der udsyn og -hør over nogle enge med lidt spredt bevoksning og en mindre grøft. Selvom lokaliteten nok ikke efter hjemlige forhold var noget specielt, så var fuglelivet bestemt noget meget specielt. Udover de allestedsnærværende Hvide storke og Sorte glenter kunne jeg fra soveværelsesvinduet se Klippeværting og Pirol. Derudover fornøjede en række spændende arter vore ører med skønsang. Således hørtes konstant Sydlig nattergal og Cettisanger, ligesom Grønspætten med jævne mellemrum gjaldede over engen. Et åbent vindue afslørede flere tudende Dværghornugler een morgen kl. 03:30.

Vort hotel Izan Puerta de Gredos ved Avila. D. 12. maj 2009

Ved nedkørslen til hotellet holdt turens første ganske almindelige Stenpikker til, ligesom et par Stenspurve så ud til at have domicil i et ca. 1½ m højt træ.

Et hegn rundt om tennisbanen blev også benyttet flittigt af fuglene. Således blev der bl.a. set Gærdeværling og Husrødstjert af den racen *P. ochruros gibraltariensis* rastende på hegnet. Husrødstjerten kendes bedst fra vor hjemlige race på, at den en tydelig hvid plet på vingen.

Hotellet gav ikke kun ornitologiske oplevelser. En anden stor oplevelse var det, da kortet ikke ville åbne døren til Kaj og Ankers værelse. 4 gange var Kaj i receptionen for at få sit adgangskort opdateret. Til sidst kom en lettere korpulent herre slæbende med en trappestige, som blev stillet op ad ydervæggen til toiletvinduet på 1. sal, der heldigvis ikke var blevet lukket. Herskabet kravlede som en anden Romeo op ad stigen og endrede ind gennem det diminutive toiletvindue – det var nu et ømt syn !!!

Måske var det lige denne tur, der skulle til for at få lavet låsen i døren, for da vi senere på dagen returnerede fra vor udflugt, havde Kaj og Anker igen adgang til sit værelse uden hjælp af hverken stige eller Romeo.

En lidt speciel oplevelse var at det se byggesjusk anno 2009. I Vera og Orlas stue gik udluftningen fra varmeapparatet op gennem loftet i stuen via et rør med en diameter på ca. 25-30 cm. Åbenbart var hullet i loftet blevet lavet inden, at røret blev installeret, for de to ting passede ikke sammen fra starten - røret sad halvvejs ved siden af hullet !!

Hvad gør man så ??

Jo, det så ud somom, at man havde taget en stor hammer og simpelthen banket på kanten af hullet, indtil det var udvidet tilpas meget til, at røret kunne komme op igennem det.

Nå, men bortset fra det var det et virkelig flot og lækkert hotel – et overordnet indtryk som heller ikke et elstik, der hang og dinglede i en ledning ud af væggen i Martins logi, kunne rokke ved.

Fra Avila lavede vi en udflugt, der havde det ene formål at skaffe os blot 2 arter, Alpejernspurv og Stendrossel. Turen gik til Circo del Gredo, et område, der ligger over snegrænsen. Nu er jeg ikke "verdensmester" i at køre i bjergene - sandt at sige, så synes jeg at det er ekstremt ubehageligt. Men her blev jeg heldigvis positivt overrasket - åbenbart havde vi klaret de fleste højdemeter dagen før på turen fra Torrejon el Rubbio til Avilo, for denne dag var der ingen kørsel ad smalle serpenter, yeah.

På vejen mod Circi del Gredo mødte vi en bilfuld hollandske ornitologer, som orienterede os om et par lokaliteter på vejen, hvor der var mulighed for Hortulan og Blåhals. Da vi forespurgte om en tredje af vore ønskearter, Citronsken, fortalte de, at de havde eftersøgt arter i tre dage uden held. Så den skulle vi nok ikke sætte næsen op efter.

Ok, vi kørte til Hortulan-lokaliteten, og fandt den ganske rigtigt på hegnet omkring en kæmpe mark med kreaturer og "bjælde-hest". De sidste blev kaldt sådan, fordi de var udstyret med store kobjælder om halsen - et noget aparte syn.

En anden lille smuk art viste sig iøvrigt for os på stolperne omkring markerne, den iberiske udgave af Gul vipstjert, der kan kendes fra vor hjemlige på den hvide strube.

Iberisk gul vipstjert, *Motacilla flava iberiae*.
Ca. 5 km vest for Puente de Luce, d. 12. maj 2009

En eftersøgning af Blåhals havde også et "lykkeligt" resultat, idet vi efter en længere spadseretur fandt en syngende han. Vi kunne nu have sparet os anstrengelserne, for de fleste af os (gen-)fandt faktisk Blåhalsen, da vi lidt senere på dagen vadede op i bjergene ved Circo del Gredos.

Circo del Gredos

Circo del Gredos er et plateau højt oppe, dvs. over snegrænsen, som det fremgår af billede herunder.

Sne på toppen af Circo del Gredos, d. 12. maj 2009

Faktisk ankom der to busser til P-pladsen på bjerget, netop som vi også ankom. Busserne var fulde af skolebørn, som iført deres sommertøj og rygsække styrtede op ad stien, der går fra P-pladsen og op til tinderne. De første toppe når man efter ca. 2 timers traven, de næste kræver næsten 4 timers udholdenhed. Som sagt tonsede ungerne derudaf, og efter en rum tid kunne vi høre deres råben og latter, og da vi senere kom frem, så vi, at børnene for rundt og morede sig med at lege i sneen. De holdt ud i adskillige timer, så morskaben må helt sikkert have været på deres side.

Jeg havde håbet på at få en Stenbuk at se i det spanske højland, og allerede på P-pladsen blev ønsket opfyldt. På en klippetop 1-200 m over vore hoveder stod en buk og kiggede ned på os. På trods af den håbløse afstand blev den dokumenteret med adskillige doku-fotos. Men, men, men det skulle vise sig at være totalt overflødigt. Få hundrede meter inde ad stien stod nemlig hele tre Stenbukke, som gav den flotteste opvisning i "head-banging". Det så ud til at være en gammel buk, som hele tiden blev udfordret af de to yngre. De ænsede åbenbart ikke vor tilstedeværelse, for hele sceneriet foregik ikke mere end vel omkring 25-50 meter fra stien, hvor vi stod. Se, DET var en rigtig fed naturoplevelse !!

Iberiske stenbukke i fight, Circo del Gredos, d. 12. maj 2009

Behøver jeg at sige, at noget af den fede fornemmelse af en naturoplevelse forsvandt, da jeg på vej ned fra toppen så, at skolebørnene for en stund havde skippet legen i sneen og nu - gudhjælpemig ! - stod og fodrede fem unge Stenbukke. Bukkene spiste franskbrød direkte fra podernes labber. Undskyld, men det var sgu den største nedtur på hele turen at skulle opleve det. Selvom man prøver at bilde sig selv ind, at det kun kunne ske fordi, at det var UNGE bukke, så ligger oplevelsen hele tiden i baghovedet og nager.

Med en fald fornemmelse fortsattes nedstigningen, og det hjalp da gevaldigt på humøret, da et Klippefirben netop havde valgt et af klippestykkerne på min rute til at slikke solskin på. At firbenet samtidig var meget tålmodigt med mig, gav humøret endnu en tand.

Iberisk klippefirben i Circo del Gredos, d. 12. maj 2009

Således tilbage i nogenlunde god mental tilstand løb jeg på den næste opmuntring, idet en Klippeværling insisterede på at fouragere langs med "min" sti. Også den kunne åbenbart mærke, at der her var en ornit, der trængte til lidt opmuntring. Den bar over med mig, medens jeg lod mig trække rundt på alle fire for at få et godt skud af den smukke værling.

Klippeværling i Circo del Gredos, d. 12. maj 2009

Glemte jeg lige at nævne, at en af de første fugle, som vi fandt på vej op ad stien var en flot han af Stendrossel. Vi vidste, at den skulle være i området men ikke hvor. Til gengæld gjorde den selv opmærksom på sig ved at sidde på en klippevæg og kalde flittigt. Vi fandt den på klippen, men den ville det bedre. Den lettede og slog en stor bue henover vore hoveder, så vi rigtig kunne nyde den smukke drossel med mørkeblåt hoved, orange krop og orange hale med sort midte. En utrolig smuk oplevelse.

På vej hjem fra Circo del Gredos besøgte vi et hotel i nabolaget. Bag hotellet var der en blanding af hotelhave og skov, Parador de Gredos. Her fik Gabor for alvor set og hørt Rødtoppet fuglekonge, da et eksemplar fouragerede ca. ½ meter over mit hoved i længere tid. Ellers bød skoven på lokalt forholdsvis sjældne arter som Topmejse og Spætmejse. Da vi kom op imod hotellet igen, opdagede vi en lille flok gule irisker, der fouragerede i nogle buske. Ved nærmere eftersyn blev flokken bestemt til et fire Gulirisker og to flotte Citronsisken. Med hollændernes ord in mente var det nu ikke så ringe at bruge ca. ½ time på at finde arten, når de nu havde brugt tre dage endda uden held.

Som det nok fremgår af det foregående, kunne man blive ved med at opremse store øjeblikke fra turen til Extremadura, men så ville omtalen fylde flere udgaver af Panurus. Jeg har fortalt om nogle af højdepunkterne, men der var selvfølgelig mange flere. For at råde lidt bod på alle de ikke nævnte lokaliteter, vil jeg kort omtale et par af dem.

El Castillo de Alcocer

Denne borg på toppen af en høj klippe bød på bl.a. Stenspurv, Blådrossel og Sørgestenpikker samt ynglende Klippesvale. Af overflyvende fugle kan nævnes Alpekrage, Slangeørn og Rødrygget svale.

El Castillo de Alcocer, d. 7. maj 2009

Embalsa de Arrocampo

Vi besøgte denne ornitologiske park to gange. Første gang d. 5. på vej til den første destination, Trujillo, og anden gang d. 8., da vi var ved at flytte vor residens til Torrejon el Rubbio.

Området består af en del søer og byder bl.a. på en bred vifte af hejre-arter og sangere. Således havde vi Sølv-, Silke, Ko-, Top-, Dværg-, Purpur- og Fiskehejre. Af sangere kan nævnes Drosselrør-, Savi-, Cetti-, Cistus- og Rørsanger.

Af andre arter sås bl.a. en del Sandterner, Ellekrage, Stytteløber og Sydlig stor tornskade, og til de mere sjældne hører de to arter Sultanhøne og Blå glente. Af sidstnævnte art sås i første omgang tre fugle samtidigt, og siden fandt vi den på rede i den anden ende af området.

Sultanhøne i rørskoven i Embalsa de Arrocampo, d. 8. maj 2009

Villa Seca

Lokaliteten var kun med på programmet fordi, at den skulle huse en mindre bestand af den yderst sjældne Duponts lærke. Efter en del eftersøgning lykkedes det os at lokalisere enkelte lærker og også at få denne meget sky art at se. En stor lærke, der med sit lange krumme næb bevæger sig snigende rundt i vegetationen, medens den synger sin sang, som man skal kende for overhovedet at forbinde den med fuglesang. Som en sidegevinst under eftersøgningen af Duponts lærke løb vi på en han af Stendrossel. Det var meget overraskende, da ingen af os havde forventet at se denne art, der normalt foretrækker at opholde sig i absolut højtliggende bjerge, og her var det på en flad slette, hvor den fouragerede i noget kort vegetation.

På denne webadresse kan man se mange flere billeder fra turen :

http://www.flickr.com/photos/bjarne_nielsen/collections/72157618494446340/